

journalgazeta

FÊTE DE LA MUSIQUE 2010

FESTA E MUZIKËS 2010

**Venez partager
un moment festif
sur le stand
de l'UPA!**

Comme l'an passé, un stand UPA est prévu durant la Fête de la Musique, qui se déroulera du 18 au 20 juin. Notre équipe vous y accueillera chaleureusement. De nombreuses préparations culinaires typiques seront proposées durant ces trois jours.

Nous vous invitons à venir nombreux, pour partager ce moment festif, en compagnie de notre Comité, de nos membres, de nos élèves, de nos formateurs-trices et du personnel administratif.

Les personnes intéressées à participer à la mise en place et à la tenue du stand sont bienvenues.

A tout bientôt!

***Ejani të ndani
një moment festiv
në standin
e UPSH-së!***

Sikurse edhe vitin e kaluar, UPSH ka parashikuar një stand në festën e muzikës që do të zhvillohet nga data 18 deri më 20 qershor. Ekipi ynë do t'ju presë me kënaqësi. Do të keni mundësi të provoni përgatitje të ndryshme të kuzhinës shqiptare gjatë këtyre tre ditëve.

Ju ftojme të vini dhe të ndani me ne këto momente festive, në shoqërinë e komitetit, anëtarëve, nxënësve, mësimdhënësve dhe personelit administrativ.

***Personat e interesuar
në përgatitjen dhe mbajtjen
e standit janë
të mirëseardhur.***

Mirupafshim së shpejti!

Të nderuar bashkatdhetarë

Grupi i ekspertëve i ngarkuar nga tubimi i dytë i «Puntorisë së ardhmërisë» i mbajtur më datë 27 shkurt 2010, në hapërsirat e Ambasadës së Republikës së Kosovës, ka nderin t'ju ftojë në një takim konsultativ i cili ka për qëllim përgatitjen e një Kuvendi Shqiptar në Zvicër.

Ky tubim do të na mundësojë shkëmbimin e ideve dhe përfshirjen tuaj në këtë proces.

Kjo nismë gëzon mbështetjen e përfqësive tona diplomatike në Zvicër si dhe institucioneve vendore.

Në fund të bisedimeve jepet një koktej rasti.

Takimet mbahen më:

30 maj 2010, ora 14h00
në Zurich - GZ Zürich- Seebach.

5 qershor 2010, ora 16h00
në Luzern - Pfarrei St. Anton,
Langensandstrasse 5, 6005 Luzern
(nga stacioni trenit me bus nr. 6/7/8,
ndalja Wartegg»)

13 qershor 2010,
ora e takimit 15h00-17h00
në Lozanë - Salle Jean-Villard Gilles,
Maison du peuple, Place Chauderon 5,
1003 Lausanne (në qendër të qytetit)

Për arsye organizative do t'ju ishëm mirënjohës të konfirmoni pjesëmarrjen tuaj në takim.

Takimi është i hapur për të gjitha shoqatat dhe individët e interesuar për pjesëmarrje në proces.

Grupi i ekspertëve (sipas rendit alfabetik):

Albana Krasniqi Malaj, Arben Gecaj, Barbara Burri Sharani, Bashkim Iseni, Bedri Krasniqi, Nazmi Jakurti, Osman Osmani, Sarah Gretler, Shqipe Bajrami, Valentina Smajli, Ylfete Fanaj.

Të nderuar bashkatdhetarë

Ju njoftojmë se nga data 02.08.2010 deri me 06.08.2010 fillojnë ditët e mërgatës.

Këtu do ta keni rastin të paraqiteni me aktivitetet Tuaja, në sheshin Nëna Terezë për 5 ditë me radhë, të ofroni pasqyrim të të arriturave Tuaja në diasporë dhe të lidhni kontakte të reja me bashkëvendësit Tuaj.

Sheshi do të jetë i hapur për Ju, do të ju mirëpresim me aq sa kem, bukë, krip dhe zemër, për të ju falënderuar për gjithë sakrificat dhe ndihmën e madhe që na e keni ofruar për vite me radhë.

Aktivitetet kulturore, sportive dhe artet marciale do të jenë përcjellëse të këtij organizimi madhështorë, për Ju.

Presim të na bashkëngjiteni me aktivitetet dhe vlerat Tuaja.

Për pyetje dhe sqarime shtesë, për paraqitjen e aktivitetëve Tuaja julutem na kontaktoni sa më parë që është e mundur.

Ju lutem ta përcillni këtë njoftim të personat e interesuar dhe të ata që merren me aktivitetet të ndryshme.

Me respekt!

Shukrije Ramadani
Udhëheqëse Divizioni
Menaxhim i Informacionit dhe Komunikimit

Zyra e Kryeministrit
Zyra për Çështje Jorezidente

<http://mergata.org>

www.ks-gov.net <<http://www.ks-gov.net>>

e-mail: shukrije.ramadani@ks-gov.net

Assemblée générale annuelle de l'UPA 13 avril 2010

L'assemblée générale annuelle de l'Université Populaire Albanaise s'est tenue le 13 avril 2010, dans les locaux de la Maison des Associations, à Genève.

L'Assemblée générale a procédé à l'élection du Comité et les comptes 2009 ont été approuvés à l'unanimité. Le rapport d'activité 2009 a été détaillé oralement aux membres présents, un résumé de celui-ci sera publié dans la prochaine gazette.

Asambleja e përgjithëshme vjetore e UPSH së 13 prill 2010

Asambleja e përgjithëshme vjetore e Universitetit Popullor Shqiptar u mbajt më 13 prill 2010, në okalet e shtëpisë së shoqatave në Gjenevë.

Asambleja e përgjithëshme zgjodhi komitetin dhe aprovoi njëzëri kontot 2009. Raporti i aktivitetit 2009 u detajua gojarisht para të pranishmëve, një përmbledhje e raportit do të botohet në numrin e ardhshëm.

Composition du Comité de l'UPA 2010

Présidente:
Maria ROTH- BERNASCONI

Vice-Président:
Besim LATIFI

Trésorier:
Alain SCHAFFTER

Membres:
**Kadri AVDULLAHI
Bektashi BEKTASH
Avni ISUFI
Rajmonda LILA
René-Simon MEYER
Gilbert PERROCHON
Michel Paul RIAT**

Collaboratrices et collaborateurs de l'Université Populaire Albanaise

Au 30 mai 2010, l'UPA compte 32 postes, occupés par 30 collaborateurs-trices, dont 8 salarié-e-s, 15 employé-e-s en contre-prestations et 9 bénévoles:

Coordinatrice UPA / *Koordinatorja e UPSH:*
Krasniqi Malaj Albana

Responsables de projets / *Përgjegjeset e projekteve:*
Bardazzi Pier-Angela (espace parentalité), **N'Diaye Delphine** (cours français)

Responsable comptabilité / *Përgjegjesja e kontabilitetit:*
Ambanize Pauline

Juriste / *Juristi*
Endri Gega

Collaborateurs-trices accueil/réception / *Bashkëpunëtorët e pritjes dhe sekretarisë:*
Derouiche El-Houssaine, Goetschmann Pascale, Gerber Richard, Gross Philippe, Moutinho Emilia, Otto Mbongo Régine

Formatrices cours français «femmes» / *Mësimdhënëset e kursit të grave:*
Cavarero Emmanuelle, Kovac Jacqueline, N'Diaye Delphine

Formateurs cours français «intensif» / *Mësimdhënësit e kursit intensiv:*
Bayoud Najib, Landry Pascal

Formateurs-trices cours de français réguliers / *Mësimdhënësit e kurseve të rregullta:*
Chopard Vincent, Duc Roger, Forster Alain, Jaggi Charles, Kovac Jacqueline, Momha Martin, Niquille Claire-Lise, Osmani Blerim, Pepe Jean, Robert Michael

Formatrice cours albanais / *Mësimdhënësja e kurseve shqip:*
Ferati Nerxhivane, Bejleri Eneida

Collaboratrices espace parentalité / *Bashkëpunëtoret e hapësirës prindërore:*
Bresset Samantha, Fejzi Arbërie, Paulino Fazenda, Sonia Cristina, Vilbois-Lamige Bérengère

Collaborateur intendance et nettoyage / *Bashkëpunëtor i mirëmbajtjes:*
Rosado Manuel

Table ronde n° 1

**Mardi 24 mars 2010
à Genève**

Les structures associatives albanophones à Genève et leur rôle dans le processus d'intégration. Perspectives.

Avec la fin des guerres dans les Balkans, la plupart des structures associatives albanophones ont ralenti leurs activités, ont été mises en veille, voire même ont cessé d'exister. Toutefois, ces dernières années, on remarque un foisonnement d'activités et l'émergence de nouvelles structures associatives en lien avec ces communautés.

Est-ce le signe d'une sédentarisation durable en Suisse et de l'abandon définitif du projet d'un retour dans la région des Balkans? Sur quelle base sont organisées ces nouvelles formes associatives? Que cherchent les activistes des associations albanophones de Suisse? Quelle importance accordent-ils à l'intégration? Comment se positionnent-ils avec la culture d'origine, mais aussi avec celle du pays d'accueil? Quelle est alors l'utilité des structures communautaires albanophones en Suisse en faveur de l'intégration? Quelle est l'attitude des institutions et du monde associatif suisse vis-à-vis des structures associatives albanaises?

Ces questions, ainsi que d'autres interrogations, étaient posées durant cette Table ronde du 24 mars à Genève. Les invités qui ont proposé des éléments de réponses à ces questionnements étaient les suivants:

Ueli Leuenberger

Conseiller national et Président des Verts

Vjosa Gervalla

Politologue

Sandro Cattacin

Professeur de sociologie
à l'Université de Genève

Ilirjana Bajramaj

Psychologue

Modérateurs du débat :

Mme Albana Krasniqi

Coordinatrice de l'UPA

Bashkim Iseni

Chargé de cours à l'Université de Lausanne

Tryeza e parë

E martë 24 maj 2010, në Gjenevë

Strukturat shoqërore shqiptare në Gjenevë dhe roli i tyre në procesin e integritimit. Perspektivat

Me përfundimin e luftës në Ballkan, pjesa më e madhe e strukturave shoqërore shqiptare e kanë zbehur aktivitetin e tyre, janë mefshur ose kanë pushuar së ekzistuari. Sidoqoftë këto 2-3 vitet e fundit vihet re një ringjallje e aktivitetit dhe domosdoshmëria e strukturave të reja në lidhje me komunitetin.

A mos është kjo një shenjë e mosaktivizimit të vazhdueshëm në Zvicër dhe e braktisjes përkundimtare të ëndrrës së kthimit në regjionet e Ballkanit? Mbis ç'baza janë organizuar këto forma të reja shoqërore? C'farë kërkojnë aktivistët e shoqatave shqiptare në Zvicër? C'farë rëndësi i kushtojnë ata integritimit? Si pozicionohen ata ndaj kulturës së origjinës por edhe ndaj kulturës së vendit pritës? Cila është dobia e strukturave komunitare shqiptare në Zvicër në favor të integritimit. Cili është qëndrimi i institucioneve dhe i shoqatave zvicerane ndaj shoqatave Shqiptare?

Këto pyetje dhe të tjera iu drejtuan të pranishmëve gjatë tryezës rrumbullake të 24 maj në Gjenevë. Të ftuarit që propozuan elemente të përgjigjeve për këto pyetje ishin të mëposhtëmit:

Ueli Leuenberger

Këshilltar federal dhe presidenti i të gjelbërve

Vjosa Gervalla, politologe

Sandro Cattacin

Profesor i sociologjisë në universitetin e Lozanës

Ilirjana Bajramaj

Psikologe Lozane

Moderuas të debatit:

Albana Krasniqi

Coordinatrice de l'UPA

Bashkim Iseni

Ligjerues në universitetin e Lozanes

Actualité

Dans le cadre des efforts effectués depuis des années dans le domaine de l'intégration, l'Université Populaire Albanaise, créée par Monsieur Leuenberger et un groupe d'albanais de Genève en 1996, organise durant l'année 2010 une série de tables rondes mensuelles. Les thèmes traités touchent le domaine de l'intégration de la population albanophone de Genève et de Suisse. L'idée de ces tables rondes est le fruit d'un travail de réflexion, d'une part entre la coordinatrice de l'Université Populaire albanaise et son équipe et, d'autre part, de Bashkim Iseni, chargé de cours à l'Université de Lausanne et fondateur de la plateforme informative ALBINFO.

Nous constatons de près la méconnaissance ou la connaissance insuffisante de la communauté albanaise en Suisse, de par sa stigmatisation et son exclusion dans les différentes sphères de la vie. Les deux modérateurs ont pensé que la meilleure façon de répondre à l'opinion et de montrer l'existence de la réalité albanaise, avec ses points positifs et négatifs, était la tenue de ces conférences, avec un panel divers et varié. Les objectifs de ces tables rondes visent une meilleure connaissance de l'état actuel de l'intégration de la population albanophone en Suisse et tentent de rendre possible la connaissance mutuelle entre les différentes communautés originaires des Balkans et la société suisse.

Soutien

L'UPA, en tant qu'institution reconnue dans le cadre de l'intégration, profite de l'aide matérielle et morale du Département des institutions du Canton de Genève, du Bureau de l'intégration et de la Ville de Genève. Grâce à ces appuis, ces tables rondes peuvent se développer. La tenue de ces dernières serait impossible sans l'appui des professeurs des différents secteurs de l'Université de Genève, de Lausanne et de Fribourg, le soutien de politiciens tels que Ueli Leuenberger, Maria Roth-Bernasconi et Léonard Bandler, ainsi que les représentants des associations et des institutions religieuses qui œuvrent contre l'exclusion, la stigmatisation, le racisme

Aktualiteti

Në kuadrin e përpjekjeve të bëra që prej disa vitesh në fushën e integritimit, Universiteti Popullor

Shqiptar (UPSH) i krijuar nga Z. Ueli Leuenberger dhe një grup shqiptarësh në Gjenevë më 1996, organizon gjatë vitit 2010 një seri tryezash të rrum- bullakëta me ritëm njëmuor, duke filluar prej muajit mars 2010. Tema e tyre do të jetë integritimi i popullsisë shqiptarë në Gjenevë e më gjerë në Zvicër.

Ideja e tryezave të rrumbullakëta është fryt i një pune kërkuese midis koordinatorës së Universitetit Popullor Shqiptar dhe ekipit të saj dhe të Bashkim Isenit, ligjërues në Universitetin e Lozanës dhe njëherit themelues i platformës informative në krijim ALBINFO.

Duke parë nga afër mosnjohjen apo njohjen e pamjftueshme të komunitetit shqiptar në Zvicër, stigmatizimit dhe përjashtimit të tij nga sfera të ndryshme të jetës, dy moderatorët menduan se një nga format më të mira për t'iu përgjigjur opinionit, për të treguar qenien dhe realitetin e vërtetë shqiptar, me të mirat dhe të metat e tij është gjuha e këtyre konferencave me një panel të gjerë e të larmishëm .

Objektivat e këtij cikli tryezash të rrumbullakëta kanë për qëllim njohjen më të mirë të gjendjes së tanishme të integritimit të popullatës shqiptare në Zvicër. Këto takime synojnë mundësimin e njohjes së ndërsjellë midis komuniteteve të ndryshme me prejardhje nga Ballkani dhe shoqërisë zvicerane.

Mbështetja

UPSH, si një institucion i mirënjohur tashmë për punën e tij në kuadër të integritimit përfiton nga ndihma materiale dhe morale e Departamentit të Institucioneve të kantonit të Gjenevës, të Zyrës së integritimit, të qytetit të Gjenevës. Falë kësaj përkrahje, këto tryeza mund të shohin dritën e zvillimit tashmë.

Këto tryeza nuk do të mund të ishin të plota pa mbështetjen e profesorëve të lëmive të ndryshme të universitetit të Gjenevës,

et la xénophobie. Dans ce cadre, les problématiques spécifiques liées à la réalité de la migration touchant directement les albanais de Suisse seront également traitées.

Discussion

Lors de la première table ronde qui s'est déroulée à Genève le 24 mars 2010, étaient présents les participants suivants: Monsieur Ueli Luenberger, Madame Vjosa Gervalla, Monsieur Sandro Cattacin et Madame Ilirjana Bajramaj.

Madame Ilirjana Bajramaj a fait une courte introduction en évoquant son parcours de jeune migrante en Suisse. Arrivée à l'âge de douze ans, elle s'est inscrite aux classes de scolarisation réservées aux étrangers, c'est-à-dire les classes dites d'accueil, qui accueillent plus particulièrement des élèves étrangers n'ayant pas fait leur scolarité en Suisse. Elle a traversé toutes les étapes, a obtenu son diplôme de Psychologue et exerce actuellement sa profession dans un cabinet de renommée à Lausanne. Nous pouvons donc parler d'une excellente carrière démarrée de zéro. Ce qui l'a poussé à aller si loin c'est son enfance et son vécu sous le régime Serbe au pays. Le grand amour pour l'école, cette pomme interdite, a rendu la jeune psychologue persévérante et lui a inculqué la volonté d'avancer.

A ses début à l'Université de Lausanne en 2003, Ilirjana découvre l'existence de l'association des étudiants albanais, créée en 1994, et devient membre active de cette dernière. Elle commence, ainsi, un long parcours dans le monde associatif et devient promotrice de la création de l'union des étudiants albanais en Suisse. Cette association s'occupe, entre autre, des nouvelles générations de familles albanaises en leur offrant des cours d'appui afin que ces dernières bénéficient des mêmes chances que les autres enfants issus de la société d'accueil.

La collaboration avec la LEPA est une excellente et fructueuse expérience. En parallèle, les cours d'appui, organisés par les étudiants, facilitent la rencontre entre les étudiants, les élèves et les parents. Les étudiants profitent de l'occasion pour

Neuchtelit, Lozanës dhe

Friburgut, pa përkrahjen e politikanëve si Ueli Leuenberger, Maria Roth- Bernasconi, Leonard Bandler etj, pa pjesmarrjen e

njerëzve të shoqatave kundër përjashtimit dhe stigmatizimit, kundër racizmit dhe ksenofobisë dhe të institucioneve fetare .

Në këtë prizëm, do të trajtohen po ashtu problematikat specifike që lidhen me realitetet e mërgimit të cilat i prekin drejtpërdrejt të ardhurit shqiptarë në Zvicër.

Diskutim

Në tryezën e parë që u zhvillua në Gjenevë më 24 mars 2010, morën pjesë Z. Ueili Leuenberger, Znj Vjosa Gërvalla, Z. Sandro Cattacin dhe Znj Ilirjana Bajramaj.

Zonja Ilirjana Bajramaj bëri një hyrje të shkurtër duke folur për rrugëtimin e saj si mëgimtare e re në Zvicër. E ardhur në moshën 12 vjeçare, ajo është përballur me shkollimin e rezervuar për të huajt : klasa pritëse, klasa të specializuara për nxënësit e huaj që nuk e kanë bërë gjithë shkollimin në Zvicër për të kapërcyer të gjitha etapat dhe për të arritur cakun ku është sot : psikologe e diplomuar, praktikante në një kabinet të njohur të Lozanës. Pra një karrierë të shkëlqyer të filluar nga zero. Ajo që e ka shtyrë të shkojë kaq larg ka qenë fëmijëria e saj dhe përjetimet e regjimit serb në vendlindje. Dëshira e flakte për shkollimin, këtë mollë të ndaluar, e ka bërë psikologjen e re këmbëngulëse dhe i ka rrenjosur asaj vullnetin për të ecur përpara.

Në fillimet e saj në universitetin e Lozanës më 2003, Ilirjana zbulon ekzistencën e shoqatës së studentëve shqiptarë të krijuar që më 1994 dhe bëhet anëtare aktive e saj. Kështu ajo fillon rrugëtimin në botën shoqërore dhe bëhet nismëtare e krijimit të Unionit të studentëve shqiptarë në Zvicër.

Kjo shoqatë ndër të tjera, kujdeset për brezat e rinj të familjeve shqiptare duke iu afruar atyre mësim plotësues në lëndët shkollore me qëllim që edhe këta fëmijë të kenë shance të barabarta me

expliquer le système scolaire, conseiller et orienter, souvent à travers leurs propres expériences, afin de montrer que l'accès aux études est possible aussi pour eux.

Dans le cadre de l'activité associative, à côté des activités régulières au sein de la communauté universitaire, les étudiants organisent également des conférences, des expositions, des fêtes, des activités sportives, dont l'un des objectifs est de faire du lobbying en faveur de la reconnaissance des diplômes obtenus dans le pays. Un autre objectif visé est l'enseignement de la langue albanaise dans les Universités en Suisse.

Ueli Leuenberger, Conseiller National et Président des Verts Suisse introduit son intervention sous un autre angle. Il explique que parmi les sept millions d'habitants résidant en Suisse, un habitant sur quarante est albanophone. L'implantation en Suisse de cette communauté est effective depuis quarante ans. Selon lui, les albanais constituent la deuxième plus grande communauté étrangère après les Italiens. Il ajoute que la plus grande partie des albanais vivant ici projettent leur installation définitive.

Une place dans la société helvétique

Les Albanais, selon Monsieur Leuenberger, n'ont pas toujours trouvé leur place dans la société helvétique. Ces dizaines de milliers d'hommes et de femmes qui ont contribué au développement économique de la Suisse, ainsi que les jeunes qui ont profité de l'intégration scolaire, s'installeront ici de façon définitive car ce pays est leur deuxième patrie. Beaucoup de Suisses n'arrivent pas à comprendre cette réalité. Les autorités, les partis politiques, les églises, les syndicats ou les associations n'ont pas encore évoqué, comme il le faudrait, la question du non-succès de notre politique d'accueil et de la non-intégration politique qui se termine par une défaite dans laquelle les Suisses et les Albanais sont du côté des perdants. Les seuls gagnants, selon Monsieur Leuenberger, sont les courants xénophobes qui puisent leurs effets pervers dans cette politique erronée.

bashkëmoshtarët e tyre vendas.

Bashkëpunimi me LAPSHIN është një përvojë e mirë dhe e frytshme.

Krahas kurseve mbështetëse, studentët mundësojnë takimin midis studentëve nxënësve dhe prindërve, kështu ata kanë rastin të shpjegojnë sistemin shkollor, të këshillojnë dhe të orientojnë, shpesh përmes shembullit të tyre, t'u tregojnë që kryerja e studimeve është e mundshme edhe për ata.

Në kuadër të shoqatës, përveç aktiviteteve të rregullta në gjirin e komunitetit universitar, ata zhvillojnë edhe konferenca, ekspozita, festa, aktivitete sportive etj.

Qëllimi i kësaj shoqate është të bëjë lobing për njohjen e diplomave të atjshme. Një nga pikësypnimet e kësaj shoqate është edhe ligjërimi i gjuhës shqipe nëpër universitetet e Zvicrës.

Një vend në shoqërinë helvete

Ueli Leuenberger, Këshilltar Nacional dhe President i të Gjëlberve zvicranë, ndërhyrjen e tij e bëri nga një prizëm tjetër. Ai shpjegoi se nga shtatë milion banorët që ka Zvicra, një ndër 40-të është shqiptarës. Implementimi i këtij komuniteti ka filluar këtu e dyzet vjetë të shkuara. Sipas Leuenberger, shqiptarët përbëjnë komunitetin e dytë të huaj për nga numri pas italianëve. Ai shton se pjesa dërrmuese e shqiptarëve që jetojnë këtu kanë si qëllim vendosjen e përherëshme në këtë vend. Shqiptarët thotë Z. Leuenberger nuk e kanë gjetur gjithmonë vendin e tyre në shoqërinë helvete. Këta dhjetra dhe mijëra burra e gra që kanë dhënë ndihmesën e tyre

Monsieur Leuenberger ajoute que la communauté italienne a servi de bouc émissaire, lors des campagnes électorales xénophobes qui ont bousculé la Suisse au début des années soixante. La communauté italienne a démontré ainsi, que leur cohabitation ne posait aucun problème.

Monsieur Leuenberger continue son rapport en évoquant l'émigration des Albanais et souligne que, dans les débuts de leur émigration, les Albanais ont montré qu'ils pouvaient être solidaires les uns des autres mais que leur organisation se faisait sur des bases claniques et localistes et qu'ils n'ont pas cette culture de l'organisation associative qui existe dans la culture occidentale. Monsieur Leuenberger souligne qu'ils doivent avoir une meilleure organisation syndicaliste pour pouvoir exister en tant que communauté.

Associations communautaires

Madame Gërvalla développe les arguments sociologiques des associations, en allant à l'encontre des constatations faites par Monsieur Leuenberger et ajoute que l'organisation des albanais a toujours existé: cette organisation est Sui Generis, caractérisée par des spécificités caractéristiques.

Cette organisation a permis à de nombreuses familles originaires du Kosovo, de survivre à la pauvreté, à la guerre et à la discrimination. Leur organisation était tournée vers le pays d'origine et faisait opposition à la situation politique et sociale du pays.

Madame Gërvalla développe, dans son intervention, la spécificité de ces associations à oeuvrer dans plusieurs régions de Suisse et à contribuer à l'intégration des Albanais ainsi qu'aux changements des idées stéréotypées et aux a priori envers eux.

Monsieur Sandro Cattacin, Professeur à l'Université de Genève et fin connaisseur des problématiques migratoires, a mentionné qu'auprès de la communauté albanaise, comme auprès des communautés étrangères, les associations communautaires jouent un rôle très important dans la création des liens

në zhvillimin ekonomik të Zvicrës, të rinjtë poashtu të cilët kanë përfituar së paku nga integrimi shkollor do të instalohen këtu përfundimisht pasi ky vend është atdheu i tyre i dytë.

Shumë Zvicëranë nuk arrijnë ta kuptojnë këtë realitet . Autoritetet, partitë politike, kishat, sindikatat ose lëvizjet shoqërore ende nuk e kanë shtruar siç duhet çështjen e mos suksesit të politikës së mos pritjes, të mos integrimin, politikë që përfundon me një disfatë në të cilën zvicëranët si edhe shqiptarët janë në krahun e humbësve. E vetmja fitimtare sipas tij është rryma ksenofobe që shfrytëzon efektet perverse të kësaj politike të gabuar.

Leuenberger vijon me faktin se komuniteti italian ka shërbyer mish për top gjatë fushatave të shumta ksenofobe që e kanë shkundulluar Zvicrën në fillimin e viteve '70. Tashmë bashkëjetesa e tyre nuk përbën asnjë problem.

Z. Leuenberger vijon me konstatimin që shqiptarët që në fillimet e emigracionit kanë treguar se mund të jenë solidarë me njëri tjetrin por që organizimi i tyre tradicional bëhet në baza klanore e lokaliste dhe se nuk e kanë kulturën e organizimit shoqëror në formën që ekziston në kulturën perendimore. Ata thotë ai duhet të kenë një organizim më sindikalist për të kërkuar si komunitet "te drejtat e tyre.

Shoqatë komunitare

Znj. Gërvalla pas një shpjegimi sociologjik të kuptimit të shoqatave kundërthotë Z, Leuenberger duke thënë se organizimi i shqiptarëve ka qenë gjithmonë i pranishëm, ky organizim është sui generis, me specifikat dhe karakteristikat e veta. Ky organizim ka mundur që familje të tëra në Kosovë të mund t'i mbijetojnë skamjes, luftes, diskriminimit. Organizimi i tyre e ka pasur kahjen nga vendlindja dhe është zhvilluar si kundërpërgjigje e gjendjes politike e shoqërore të atjeshme.

Znj Gërvalla shtjelloi në fjalën e saj specifika të shoqatave që frymojnë tashmë në rajone të ndryshme të Zvicrës dhe rolin e tyre në fushën e integrimin të shqiptarëve si dhe kontributin e tyre në thyerjen e ideve

sociaux, beaucoup plus que les associations suisses.

Selon Monsieur Sandro Cattacin, malgré leur caractéristique communautaire, les associations de migrants demeurent des instances d'une grande importance dans le processus de l'intégration. Cette idée s'oppose à l'argument qui favorise les sentiments communautaires et la ghettoïsation.

Il a également souligné qu'il existe, tant chez les migrants albanais que chez d'autres communautés, quatre sortes d'associations: les associations sociales, culturelles, ethniques ainsi que les associations à orientation politique. Monsieur Cattacin a relevé un élément important autour du phénomène migratoire: celui du manque d'altruisme qui se traduit par l'absence totale de leur désengagement.

Chez les migrants, en général, l'individualisme et l'égoïsme sont plus prononcés. Les données statistiques en témoignent. On peut constater que le pourcentage de migrants participant à la vie associative en Suisse est plus bas que le pourcentage de Suisses.

Des représentants des associations telles que LEPA, le Cercle Albano-Meyrinois, l'association Vitia, l'association des étudiants albanais, des doctorants suisses et albanais des Universités de Genève et Neuchâtel, des artistes peintres, ainsi que S:EX, Monsieur l'Ambassadeur de la République de Macédoine auprès des Bâtiments Unies, M. Azis Pollozhani oeuvrent, tous ensemble, pour l'intégration de cette communauté.

stereotype dhe të a priori-ve që ekzistojnë ndaj shqiptarëve.

Sandro Cattacin, Profesor në Universitetin e Gjenevës si dhe njohës i mirë i problematikës së migrimit, përmendi se edhe tek komuniteti shqiptar, sikurse në valët e mëparshme të migrantëve të tjerë, shoqatat komunitare luajnë një rol tejet të rëndësishëm në krijimin e lidhjeve shoqërore, shumë më tepër se shoqatat zvicerane. Edhe pse kanë tipare komunitare, për Prof. Cattacin, shoqatat e migrantëve mbesin instanca të një rëndësie të veçantë në procesin e integritit. Kjo ide i kundërvihet argumentit ato favorizojnë ndjenjat komunitare dhe getoizimin. Ai poashtu nxori në pah se tek migrantët shqiptarë si dhe të shumë nacionalitete të tjera, mund të hasim në 4 lloj shoqatash : sociale, politike, kulturore (etnike) si dhe shoqatat e orientuara politikisht.

Ishte interesant një detaj rreth migrimit të cilin e theksoi Z. Cattacin, pikërisht atë të mungesës së altruizmit (të bësh për të tjerët më shumë se për vetveten) gjë që shprehet në mosangazhimin e tyre të plotë. Tek migrantët në përgjithësi, individualizimi dhe egoizmi ndoshta janë më të shprehur. Kjo dëshmohet me të dhënat statistikore ku përqindja e pjesëmarrjes së migrantëve në jetën shoqërore në Zvicër është më e ulët se ajo e vendasve.

Të pranishëm në sallë ishin përfaqësues të shoqatave LAPSH, rrethit shqiptaromeirinas, Shoqatës Vitia, shoqatave të studentëve, doktorantë zviceranë dhe shqiptarë në Universitetin e Gjenevës dhe të Neuchatelit, artistë e piktorë, përfaqësues të Zyrës së integritit të të huajve në Gjenevë si dhe Ambasadori i Republikës së Maqedonisë pranë Kombeve të Bashkuara Z. Azis Pollozhani.

Assemblée générale ordinaire

Mardi 1er juin 2010

Lettre au Conseil d'État

LETTRE de SOUTIEN à Dibran, Xénète et leurs parents, Musa et Nazife Selimi, menacés d'expulsion

« *Aucun enfant n'est illégal* »

Mesdames des conseillères d'Etat,
Messieurs les conseillers d'Etat,

Nous, enseignantes et enseignants, nous nous déclarons solidaires de la famille Selimi, de Dibran et de Xénète, scolarisés en 2ème et 4ème année primaire à l'école des Pervenches-Montfalcon à Carouge.

Des milliers d'enfants grandissent dans notre pays dans des conditions inacceptables : des enfants de « sans papiers », enfants de parents immigrés sans permis de séjour, enfants de requérants d'asile déboutés, enfants de ressortissants européens à qui le regroupement familial a été refusé.

Ces enfants ont passé la majeure partie de leur vie en Suisse. Ils y sont parfois nés. La Suisse est donc leur pays.

Toutefois, sans permis, un certain nombre de droits fondamentaux leur sont refusés. Et :

- Il n'est pas admissible que des enfants vivent dans la peur et le stress ;
- Il n'est pas admissible que les autorités fédérales cassent le cursus scolaire de Dibran et de Xénète ;
- Il est insoutenable que dans un Etat de droit comme la Suisse, des enfants soient maintenus dans l'illégalité et traités comme des criminels, ceci uniquement parce que la question de leur permis n'a pas été réglée.

Nous vous demandons donc, ainsi qu'à toute autorité compétente :

- De surseoir à l'exécution du renvoi de la famille Selimi, de Dibran, Xénète, Musa et Nazife ;
- De régulariser cette famille et leurs deux enfants ;
- De publier dans les médias une résolution de soutien à tous les écoliers et écolières du canton de Genève vivant dans des situations précaires.

Nous préparons la rentrée scolaire de Dibran et Xénète, et de tous les autres. Nous les attendons à l'école, en septembre.

Nous vous remercions de votre attention et de tout mettre en œuvre pour que nos requêtes aboutissent de manière heureuse. Veuillez agréer, Mesdames les conseillères d'Etat, Messieurs les conseillers d'Etat, l'expression de notre haute considération.

L'Assemblée générale du 1er juin 2010 a approuvé cette lettre et décidé de son envoi au Conseil d'Etat à l'UNANIMITÉ (389 présences relevées)

Table ronde n° 2

Mardi 20 avril 2010 à Genève

**Accès à l'emploi et aux places
d'apprentissage des jeunes originaires
des Balkans en Suisse**

Différentes études soulignent des cas de discriminations dans le processus d'insertion professionnelle à l'encontre des jeunes originaires de la région des Balkans en Suisse. Quels changements peut-on observer sur le plan de l'accès aux places d'apprentissage ces dernières années ? Quels sont les principales filières socioprofessionnelles occupées par les jeunes albanophones ? Comment procèdent-ils pour trouver une place d'apprentissage ? Quels sont les réseaux habituels utilisés ? Comment est-ce que cette problématique peut-elle être améliorée ?

Ces questions, ainsi que d'autres interrogations, étaient posées durant cette Table ronde du 20 avril à Genève.

Les invités qui ont proposé des éléments de réponses à ces questionnements étaient les suivants:

Rosita Fibbi

Sociologue, Forum Suisse pour l'étude des migrations et de la population, Université de Neuchâtel

Pascale Lampert

Directrice de la Cité des métiers auprès du Service de la formation professionnelle de l'Etat de Genève

Musa Kamenica

Diplômé universitaire, originaire du Kosovo

Modérateurs du débat :

Mme Albana Krasniqi

Coordinatrice de l'UPA

Bashkim Iseni

Chargé de cours à l'Université de Lausanne

Shënime mbi tryezën

20 prill 2010 në Gjenevë

Qasja në punësim dhe në marrjen e zanatit të të rinjve të Ballkanit në Zvicër

Studime të ndryshme nxjerrin në pah raste të diskriminimit në procesin e kyçjes në jetën profesionale të të rinjve në Zvicër me prejardhje nga rajoni i Ballkanit. C'farë ndryshimesh mund të vërejmë mbi planin e kyçjes në vende të zanatit gjatë viteve të fundit ? Cilat janë drejtimet socioprofesionale kryesore të të rinjve shqiptarë në Zvicër? Si veprojnë të rinjtë për gjetjen e një vendit të marrjes së zanatit ? Cilët janë rrjetet e zakonata që shfrytëzohen për të gjetur vende të marrjes së zanatit apo të punës? Si mund të përmirësohet kjo gjendje?

Këto pyetje dhe të tjera iu drejtuan të pranishmëve gjatë tryezës rrumbullake të 20 prillit në Gjenevë.

Të ftuarit që propozuan elemente të përgjigjeve për këto pyetje ishin të mëposhtëmit:

Rosita Fibbi

*Sociologe, Forumi Zvicëran
Sociologe për studime të emigranëteve dhe të popullatave, universiteti i Neuchatelit*

Pascale Lampert

Drejtoreshë e qytezës së zanateve dhe formimit profesional të shtetit të Gjenevës

Musa Kamenica

I diplomuar universitar me origjinë nga Kosova

Moderuas të debatit:

Albana Krasniqi

Coordinatrice de l'UPA

Bashkim Iseni

Ligjerues në universitetin e Lozanes

Actualité et réalités

Mme Rosita Fibbi a tenté de brosse un tableau d'informations sur la réalité de l'emploi. Elle a notamment relevé les difficultés qu'ils éprouvent pour dresser des statistiques précises concernant les populations albanophones par le fait que, jusqu'à récemment, les Albanophones figuraient en tant que ressortissants de l'Ex-Yougoslavie ou de la Serbie.

Mme Fibbi a évoqué le fait que 400'000 familles kosovares vivaient en Europe, et parmi celles-ci, 120'000 en Suisse. D'après des recherches effectuées, une famille kosovare sur trois vit en dehors du pays d'origine. Son constat était que cette communauté immigrée relativement récente, préserve des liens très forts avec le pays d'origine.

Scolarisation et poursuite des études

Elle a ensuite communiqué les résultats de recherches statistiques de l'Office fédéral des statistiques sur les élèves qui suivent leur scolarité ou leurs études en Suisse. Le constat est intéressant: 50% des immigrés de l'ex-Yougoslavie ont achevé l'école obligatoire, alors qu'à l'échelle de l'Union européenne, environ 20% des populations migrantes ont effectué leur scolarité obligatoire. Les statistiques concernant les Suisses sont encore plus inférieures que celles concernant les ressortissants de l'Union européenne. D'après ces mêmes statistiques, le niveau de scolarisation des femmes est inférieur à celui des hommes.

Un autre fait intéressant relevé est la préférence des jeunes des Balkans à poursuivre des études qui leur donnent la possibilité de suivre une Haute école ou l'Université, alors que 80% des Suisses suivent des filières de métiers.

Etude expérimentale

Dans les années 2000, la Suisse a connu une crise de chômage particulière. Durant ces années-là, Mme Fibbi et son équipe ont réalisé une étude expérimentale. Leur but était de déterminer si l'engagement des jeunes à l'embauche était lié à leur

Aktualiteti dhe realitete

Këto dhe të tjera ishin pyetjet e shtruara gjatë tryezës së rrumbullakët të datës 20 prill në Gjenevë. Të ftuarit, Rosita Fibbi, Profesoreshë e sociologjisë në Universitetin e Neuchatelit, studiuese pranë Forumit zvicëran për studimin e migrimëve dhe të popullatës, Pascale Lampert, shefe e qytetezës të zanateve pranë zyrës për orientim dhe shkollim profesional dhe Musa Kamenica, i diplomuar universitar me prejardhje nga Kosova, iu përgjigjën këtyre pyetjeve të nisur nga këndvështrime të ndryshme dhe përvoja të larmishme.

Znja Fibbi tentoi të paraqesë një pasqyrë të informacioneve mbi realitetin e punësimit. Në fjalën e saj, Roseta Fibbi sqaroi vështirësinë e ngritjes së statistikave për shqiptarët për faktin se një pjesë e mirë e këtyre të fundit kanë figuruar deri vonë si shtetas të ish- Jugosllavisë.

Shkollimi dhe vazhdimi i studimeve

Znj Fibbi flet për rreth 400 mijë familje kosovare që jetojnë në Evropë. Prej tyre rreth 120 mijë jetojnë në Zvicër. Sipas gjurmimeve të bëra një familje kosovare ndër tre, jeton jashtë vendit të origjinës. Fibbi konstaton se ky komunitet ruan kidhje shumë të forta me vendin e origjinës. Ky emigracion, vazhdon ajo është relativisht i ri. Në vazhdim ajo flet për rezultatet e kërkimeve statistikore të OFS lidhur me nxënësit që kryejnë studimet këtu.

Është interesant fakti se rreth 50% të të ardhurve nga ish Jugosllavia kanë kryer shkollimin e detyrueshëm ndërkohë që nga statistikave të Bashkimit Evropian rezulton se vetëm rreth 20% e popullatës e kanë kryer shkollimin e detyrueshëm. Statistikat Zvicerane janë edhe më të ulëta se ato evropiane. Sipas të njëjtave statistika, niveli i shkollimit të gruas është më i ulët se i burrit.

Studim eksperimental

Një tjetër fakt interesant është e dhëna se 50% të rinjtë e Ballkanit preferojnë të ndjekin studimet që u japin mundësinë të kryejnë shkollën e lartë apo fakultetin ndërkohë që 80% e Zviceranëve ndjekin

patronyme et, dans l'affirmative, quelle était l'ampleur de ce phénomène. Le principe de cette étude était le suivant: les chercheurs répondaient aux annonces d'emploi avec des patronymes fictifs suisses, albanais et turcs et attendaient d'être contactés par les employeurs. Les résultats de l'étude sont probants: les patronymes des jeunes jouent fortement un rôle dans les chances de l'insertion professionnelle des jeunes des Balkans. D'après les données de cette étude, environ 60% des patrons discriminaient les jeunes demandeurs d'emploi ayant un patronyme des Balkans ou de Turquie, et ceci malgré des CV analogues avec ceux envoyés avec un patronyme suisse. En Suisse romande, cette discrimination était moins importante, mais reflétait aussi clairement une discrimination à l'encontre de ces jeunes. Donc pour la même formation, compétence, les jeunes des Balkans avaient moins de chances de décrocher un emploi que les personnes indigènes ou ayant un patronyme espagnol ou italien.

A la fin de son exposé, Mme Fibbi a exprimé son inquiétude, en effet les choses ont très peu changé depuis, et ceci malgré la publication de cette étude. Les mentalités et les perceptions stigmatisantes et discriminantes n'ont pas beaucoup évolué.

La Cité des métiers

A la suite de cette présentation, Mme Pascale Lampert, à présentée une structure innovante qu'elle dirige à Genève. Il s'agit précisément de la Cité des métiers qui fonctionne dans le cadre du Département de l'instruction publique et du Service d'orientation et formation professionnelle à Genève.

Cette Cité des métiers s'étend sur 300 m² et offre cinq espaces qui permettent aux jeunes de pouvoir trouver, de manière libre et non conditionnée, les informations essentielles sur des questions d'orientation, de formation, d'aide financière et de débouchés professionnels.

Les spécialistes sur ces questions sont présents de manière permanente, de lundi à vendredi, de 10h à 17h afin de répondre aux questions des visiteurs. Ces derniers

filialet e zanateve.

Në vitet 2000 Zvicra njohu një krizë papunësie të theksuar.

Pikërisht në këtë periudhë Zonja Fibbi dhe ekipi i saj vunë në zbatim një studim të bazuar mbi baza eksperimentale. Qëllimi i tij ishte të vëzhgonte nëse punësimi i të rinjve ishte i lidhur me emrin që ata mbanin, dhe nëse po në ç'masë shfaqej ky fenomen. Parimi i këtij studimi ishte : vëzhguesit i përgjigjeshin lajmërimeve për punësim dhe pritnin të kontaktoheshin nga punëdhënësit. Ajo nxorri në pah konkluzionet e kërkimeve studimore të saj mbi punësimin dhe shkollimin e të huajve si dhe vështirësitë që rrjedhin nga patronima (emri) i të rinjve të Ballkanit. Kështu sipas studimit në fjalë, në Zvicrën gjermane rreth 60 % e punëdhënësve diskriminonit të rinjtë me emra ballkanikë megjithë CV e pasura. Në Zvicrën romande këto statistika duket të jenë më të ulëta por përsëri përbëjnë shqetësim. Pra për aftësi, kompetence dhe formim të njëjtë, të rinjte e Ballkanit kanë shance shumë më të pakta punësimi se presonat që mbajnë emra vendas apo italianë a spanjollë. Znj Fibbi së fundmi shpreh shqetësimin e saj duke konstatuar me keqardhje se gjërat kanë ndryshuar shumë pak në këtë dhjetvjeçar dhe se megjithë bërjen publike të këtij studimi, mentaliteti dhe botëkuptimi stigmatizues dhe diskriminues nuk kanë evoluuar shumë.

Qyteza e zanateve

Në vazhdim të bisedës e mori fjalën Znj Pascale Lampert e cila është e ngarkuar me drejtimin e një strukture që përbën risi në Zvicër : bëhet fjalë pikërisht për Qytezën e zanateve, që funksionon në kuadrin e departamentit të arsimit dhe të zyrës kantonale për orientim dhe formim profesional në Gjenevë.

Kjo qytezë shtrihet në 300 m² dhe ofron 5 hapësira që u mundëson të rinjve të gjejnë, në mënyrë të lirë e të pakushtëzuar, pa takim dhe pa pagesë, informacionet thelbësore në çështjet e orientimit, formimit, ndihmës financiare, shkollimit me korrespondence, gjetjen e një vendi pune. Specialistë të këtyre lëmive janë të

ont la possibilité de se renseigner de manière indépendante en utilisant une myriade de matériels, qu'ils soient audiovisuels, informatiques, etc.

La nouveauté de ce centre consiste par sa formule qui consiste à inviter des employeurs et des demandeurs d'emploi ou d'apprentissage. Ainsi, les deux parties peuvent se voir directement et discuter de leurs intérêts réciproques. Cette forme de communication permet une meilleure connaissance des personnes candidates pour une place d'emploi ou d'apprentissage. De cette manière, grâce au contact concret, les préjugés et la discrimination s'amenuisent et augmentent les chances pour des jeunes de décrocher une place.

Mme Lampert a témoigné que, dans ces rencontres et parmi les participants, il y a beaucoup d'employeurs et élèves d'origine albanaise. Le fait que ce Centre rencontre du succès provient de l'ouverture d'une structure publique large et ouverte, indépendamment de l'âge, de l'origine, du statut de séjour, des visas, de la formation précédente, etc.

Le parcours d'un réfugié en Suisse

Le troisième participant à cette table ronde était M. Musa Kamenica, licencié en sciences politiques à l'Université de Lausanne et au bénéfice d'un DEA en études européennes à l'Université de Genève. A travers son parcours, il a témoigné des difficultés que peut éprouver un jeune albanophone arrivé en Suisse comme réfugié, ayant vécu dans des centres d'asile et qui manquait de toutes les conditions pour pouvoir assurer une ascension professionnelle ou une formation.

Musa a décrit avec beaucoup de sérénité toutes les étapes de son parcours, c'est-à-dire ce qu'il lui a fallu pour apprendre la langue française, comment il a fait face à des regards critiques, comment il a réussi à passer les examens de maturité à Fribourg et comment il a poursuivi les études jusqu'à ses diplômes universitaires. Son témoignage très personnel a capté vivement l'attention des personnes présentes. Il a mis en relief le fait que malgré ses études, il a éprouvé beaucoup

pranishëm gjithë kohën, nga e hëna në të premte, nga ora 10 deri në ora 17, për t'iu përgjigjur visitorëve. Këta të fundit kanë po ashtu mundësinë të informohen në mënyrë të mëvetësishme duke shfrytëzuar materialet e shumta të vëna në dispozicion qofshin këto materiale filmike, oditive, informatike etj.

Risia që sjell kjo qendër është se prej disa muajsh ajo fton punëdhënës dhe pretendentë për marrje zanati. Kështu ata kanë mundësinë të takohen sy më sy dhe të mund të diskutojnë mbi interesat e ndërsjellta. Kjo formë komunikimi mundëson njohjen më të mirë dhe krijimin e një ideje të qartë tek punëdhënësi mbi nxënësin e ardhshëm. Përmes kësaj praktike vërehet një lloj zbehje e ndjenjave diskriminuese dhe një përkujdesje më e madhe e të rinjve për tu paraqitur sa më denjësisht.

Znj Lampert dëshmon se në gjirin e këtyre pjesmarrëve ka shumë punëdhënës dhe nxënës Shqiptarë. Fakti që kjo hapësirë has në një sukses të dëshmuar vjen edhe nga hapja e kësaj strukture ndaj publikut të gjerë pavarësisht nga mosha, origjina, dokumentet zyrtare, viza, formimimi i mëhershëm etj.

Rrugëtimi i një refugjati në Zvicër

Në vijim Z. Kamenica shtjelloi vështirësitë me të cilat përballet një i ri shqiptar, i ardhur në Zvicër si refugjat, që ka jetuar në kampet e refugjatëve me familjen dhe të cilit i mungonin të gjitha premiset për të arritur perfeksionimin profesional dhe shkollimin e lartë.

Musa tregon me një çiltërsi dhe thjeshtësi të vlerësuar nga të pranishmit, si e ka mësuar gjuhën, si u ka bërë ballë

de difficultés à trouver du travail. Il a notamment expliqué ces difficultés par l'absence de réseau professionnel au sein de ses connaissances et de sa famille qui est d'origine étrangère et n'a pas le même réseau que les personnes autochtones.

Lors des Débats, différentes interventions des personnes présentes ont relevé la difficulté d'insertion professionnelle des jeunes d'origine étrangère et albanophone. Le responsable de l'ONG « Rinia Kontat » a évoqué des cas concrets de problème de cette nature.

La conseillère nationale Ada Marra a salué la tenue de ces tables rondes et a accentué l'importance de débats publics sur les difficultés d'insertion socioprofessionnelle des jeunes étrangers en général, et ceux des Balkans en particulier. Selon elle, il est important de connaître de plus près ces réalités. Elle a notamment soulevé l'importance d'une attention particulière de la classe politique sur cette problématique.

vështrimeve kritike, si është paraqitur në provimet e maturës Zvicerane të Friburgut, si ka vazhduar më pas studimet për të vathduar deri në momentin e diplomimit.

Megjithë këtë rrugëtim shkollor të sukseshëm, Kamenica tregon se sa e vështirë është të gjesh punë në zvicër, edhe pse i formuar më së miri, pasi një familje e huaj nuk ka të njëjtat lidhje shoqërore dhe të njëjtat njohuri si autoktonët dhe për të çarë nuk është e lehtë.

Më pas të pranishmit e morën fjalën përmes pyetjeve dhe ndëhyrjeve të tyre. Ishte me interes mendimi i përfaqësuesit të Rinia Kontakt, shoqatë për animacionin e të rinjve në Gjenevë, i cili paraqiti disa raste konkrete të vështirësive dhe veçorive të punësimit apo marrjes së zanatit të të rinjve ndër të tjerë shqiptarë.

Politikania nga kantoni i Vaud dhe deputetja federale, Znj, Ada Mara në ndërhyrjen e saj nga publiku, pasi përshëndeti nismën e tryezave të tilla, përforcoi idenë se duhet të flasim sa më shumë për këtë kategori të popullsisë dhe të njihemi më nga afër me vështirësitë e tyre në kuadër të punësimit dhe shkollimit.

Ajo bëri edhe një kritikë ndaj autoriteteve politike të cilat duhet të jenë më aktive dhe më të vëmendshme në zgjidhjen e këtyre problemeve.

**L'Université Populaire
Albanaise exprime
ses sincères condoléances
à Raymonda et ses filles
pour la perte précoce
de leur être cher**

**Universitetit Popullor
Shqiptar i shpreh
ngushëllimet me të sinqerta
Raymondës dhe vajzave
për humbjen
e të dashurit të zemrës**

UNIVERSITE POPULAIRE ALBANAISE (UPA)
GENEVE

Table ronde

Le Kosovo et l'indépendance :
deux ans après.
Perspectives et défis

Mardi 15 juin 2010
18h30-20h00

Lieu : Ambassade de la République du
Kosovo, Amthausgasse 3, 3011 Berne

Deux ans après l'indépendance du Kosovo, il serait intéressant de comprendre quels sont les changements politiques majeurs intervenus depuis la proclamation de l'indépendance du Kosovo le 17 février 2008. Quelle est la situation géopolitique au Kosovo et dans la région des Balkans depuis la proclamation de l'indépendance ? Quelle est la situation des droits de l'homme et des minorités au Kosovo et dans la région ? Quels sont les atouts économiques du Kosovo ? Il y a-t-il une stratégie de développement du Kosovo ? Comment l'Union européenne gère sa mission au Kosovo (EULEX) ? Quels sont les défis actuels et futurs qui se posent pour le Kosovo ?

Intervenants (dans l'ordre alphabétique) :

- **Léonard Bender, Avocat, Martigny**
- **Michel Beurret, Journaliste, Télévision suisse romande, Genève**
- **Andreas Gros, Conseiller national, Berne**
- **Naim Malaj, Ambassadeur du Kosovo en Suisse, Berne**

Moderateurs:

- **Albana Krasniqi**, coordinatrice de l'UPA &
- **Bashkim Iseni**, chargé de cours à l'Université de Lausanne.

UNIVERSITETI POPULLOR SHQIPTAR (UPSH)
GJENEVË

Tryezë e rrumbullakët

Kosova dhe pavarësia:
dy vjet pas.
Perspektivat dhe sfidat

E martë 15 qershor 2010
Ora 18:30-20:00

Vendi: Ambasada e Republikës së
Kosovës, Amthausgasse 3, 3011 Bernë

Dy vjet pas pavarësisë së Kosovës, është me interes të kuptohen cilat janë ndryshimet politike madhore që nga shpallja e pavarësisë së Kosovës më 17 shkurt 2008. Si është situata gjeopolitike në Kosovë si dhe në rajonin e Ballkanin prej shpalljes së pavarësisë? Si është situata e të drejtave të njeriut si dhe minoriteteve në Kosovë dhe rajon? Cilët janë avantazhet ekonomike të Kosovës? A egziston ndonjë strategji e zhvillimit të Kosovës? Si Unioni Evropjan po e menagjon misionin e tij EULEX në Kosovë? Cilat janë sfidat aktuale dhe të ardhshme që shtrohen për Kosovën?

Pjesmarrës (sipas rendit alfabetik):

- **Léonard Bender, Avokat, Martigny**
- **Michel Beurret, Gazetar, Televizioni i Zvicrës frankofone, Gjenevë**
- **Andreas Gros, Këshilltar nacional, Bernë**
- **Naim Malaj, Ambasadori i Kosovës në Zvicër, Bernë**

Moderues:

- **Albana Krasniqi**, koordinatore e UPSH &
- **Bashkim Iseni**, ligjërues në Universitetin e Lozanës.